

den: dezen, die slechts summiere inlichtingen met betrekking tot de identiteit der vluchtelingen hadden ontvangen, wensten over nadere gegevens te beschikken. Daarbij werd om te beginnen de documentatie van de PID geraadpleegd – men constateerde dat 'J. de Kadt, publicist' een tijdlang communist was geweest, in '32 tot de oprichters had behoord van de Onafhankelijk Socialistische Partij die op een onafhankelijk Indonesië had aangedrongen, in '33 als lid van een voor overheids-employé's verboden partij ontslagen was bij de PTT en bovendien in dat jaar drie maanden gevangenisstraf had gekregen wegens een artikel over de zaak van 'De Zeven Provinciën' dat als 'opruierend' was gekwalificeerd. Dat hij nadien als zelfstandig publicist gewaarschuwd had tegen de Sowjet-Unie en op een krachtige verdediging van de Westerse democratie had aangedrongen, was aan de PID kennelijk onbekend – deze 'communist' moest onmiddellijk, in afwachting van een nadere beslissing, achter slot en grendel gezet! Hij werd in het huis van bewaring te Batavia opgesloten. Het bericht van die opsluiting leidde er toe dat onmiddellijk een comité werd gevormd dat zich voor zijn vrijlating moeite ging geven – Koch, Koets, J. H. Ritman, hoofd van de Regeringspubliciteitsdienst, en mr. B. van Tijn, voorzitter van de Indische Sociaal-Democratische Partij, maakten er deel van uit en bereikten in de eerste plaats dat er in verscheidene Europese en in enkele Indonesische bladen op werd gewezen dat het gouvernement in de persoon van de Kadt een onafhankelijk denkende, cultureel vooraanstaande Nederlander had opgesloten. Koch wist tot van Starckenborgh door te dringen; deze besliste dat de gouverneur van West-Java een onderhoud met de Kadt zou hebben – het gevolg daarvan was dat de Kadt werd vrijgelaten, evenwel met de aanzegging dat hij, zodra de oorlog afgelopen was, naar Nederland zou worden teruggezonden, dat hij zich elke maand bij de politie moest aanmelden, dat hij zich van medewerking aan de nationalistische beweging had te onthouden, dat hij niet mocht publiceren over Indië's binnenlandse politiek maar dat hij wèl over de buitenlandse politiek en over culturele vraagstukken mocht schrijven.

Op uitnodiging van Koch trad de Kadt enkele weken na zijn vrijlating samen met Veenstra tot de redactie van *Kritiek en Opbouw* toe. Koch bleef overigens de enige die als redacteur vermeld werd.

Van de drie redacteuren was het nadien Veenstra die de culturele

onder-toezicht. Allen die een plaats in de samenleving vonden, konden evenwel het landhuis verlaten. Zij die er zich in december '41 nog bevonden, werden toen ondergebracht in hotels in Batavia.